

Odpowiedzialność członka zarządu na podstawie art. 293 k.s.h. w świetle zasady *business judgement rule*

Anita Godlewska

1. Wstęp

Współczesna gospodarka opiera się w dużej mierze na działalności spółek kapitałowych, które odgrywają kluczową rolę w wielu sektorach rynku. Skuteczne zarządzanie spółką wymaga kompetentnego organu, który nie tylko podejmuje strategiczne decyzje, ale także jest odpowiedzialny za ich konsekwencje. W związku z tym ustawodawca, dążąc do zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego oraz ochrony interesów wierzycieli i współników, wprowadził przepisy regulujące odpowiedzialność członków zarządu za działania podejmowane w imieniu spółki. Przepisy te możemy odnaleźć na przykład w rozdziale siódmym Kodeksu spółek handlowych¹, w którym uregulowano szczególne przesłanki i cechy odpowiedzialności za działania lub zaniechania związane z tworzeniem i funkcjonowaniem² jednej ze spółek kapitałowych – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

W niniejszej pracy zajmę się rozważaniami dotyczącymi odpowiedzialności cywilnoprawnej członków zarządu za wyrządzoną szkodę

¹ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1467 ze zm.), dalej: k.s.h.

² A. Wiśniewski, [w:] K. Opalski (red.), *Kodeks spółek handlowych, t. IIB: Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz do art. 227–300*, Warszawa 2018, Legalis, rozdział 7.

w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem ciężących na nich obowiązków przez pryzmat zasady biznesowej oceny sytuacji (ang. *business judgement rule*). Zasada ta, wywodząca się z systemu *common law* i znajdująca uznanie na całym świecie, m.in. w Niemczech, Rumunii, Portugalii, Austrii, Szwajcarii, Hiszpanii czy Czechach, 13 października 2022 roku została inkorporowana do polskiego porządku prawnego³. Zgodnie z omawianą koncepcją członkowie organów spółek kapitałowych mogą zostać zwolnieni z odpowiedzialności cywilnoprawnej, jeśli spełnione zostaną określone kumulatywne przesłanki. Początkowo zasada miała zastosowanie jedynie w prostej spółce akcyjnej, jednak później została wdrożona również w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i spółce akcyjnej w ramach reformy nadzoru właścicielskiego⁴. Odzwierciedlenia zasady biznesowej oceny sytuacji możemy odnaleźć w art. 293 § 3 k.s.h., w odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, oraz w art. 483 § 3 k.s.h, który reguluje kwestie dotyczące spółki akcyjnej.

2. Przesłanki odpowiedzialności cywilnoprawnej

Odpowiedzialność, która jawi się nam w art. 293 § 1 k.s.h., klasyfikowana jest wśród doktryny i orzecznictwa jako odpowiedzialność kontraktowa⁵. Przepis kreuje odpowiedzialność związaną ze stosunkiem wewnętrznym spółki. Przesłankami *ex contractu* w przypadku członka zarządu jest niewykonywanie lub nienależyte wykonanie obowiązków,

³ Ustawa z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 807 ze zm.).

⁴ P. Słup, *Odpowiedzialność cywilna członków organów wobec prostej spółki akcyjnej (cz. II)*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2023, nr 3, s. 22–31.

⁵ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2015 r., sygn. akt II CSK 554/14, LEX nr 1767100.

które w szczególności mogą przyjąć postać działania sprzecznego z prawem lub umową spółki, szkoda oraz adekwatny związek przyczynowy. Przesłanki te muszą zostać spełnione kumulatywnie. Ponadto nie można zapomnieć o zawinionym niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu obowiązków. Przepis statuuje nam domniemanie winy członków organu spółki. Jednakże to spółka powinna udowodnić szkodę i niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków. Natomiast na określonym kręgu podmiotów wymienionym w art. 293 § 1 k.s.h. spoczywa ciężar dowodu braku winy⁶. Niezależnie od wymienionych wcześniej podstaw odpowiedzialności warto pamiętać, że zgodnie z art. 228 pkt 2 k.s.h. przed wystąpieniem z roszczeniem o naprawienie szkody powstałej przy sprawowaniu zarządu albo nadzoru konieczne jest podjęcie uchwały wspólników⁷. Już samo podjęcie uchwały przez zgromadzenie wspólników wyraża wolę spółki do uzyskania odszkodowania⁸.

Analizując poszczególne przesłanki odpowiedzialności *ex contractu*, początkowo uwagę musimy skoncentrować na pojęciu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków. Przez nienależyte wykonanie rozumiemy każdą sytuację, w której świadczenie zostało spełnione, ale zachodzi rozbieżność między stanem rzeczywistym a spełnieniem obowiązku zgodnie z treścią. W takim przypadku interes wierzyciela nie został zaspokojony w sposób wynikający z treści zobowiązania⁹. Natomiast niewykonanie obowiązku występuje wtedy, gdy mamy do czynienia ze stanem niespełnienia świadczenia mimo nadejścia jego wymagalności. W uproszczeniu – obowiązek w ogóle nie zostaje spełniony.

⁶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 czerwca 2018 r., sygn. akt VII AGa 156/18, LEX nr 2566775.

⁷ T. Szczurowski, *Art. 293*, [w:] red. Z. Jara (red.), *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, wyd. 5, Warszawa 2024, Legalis.

⁸ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 czerwca 2018 r. VII AGa 156/18, Legalis.

⁹ U. Drozdowska, P. Konik, M. Pannert, *Zobowiązania*, wyd. 3, Warszawa 2019, s. 274.

Oba pojęcia muszą ściśle łączyć funkcjonariuszy spółki z naruszeniem przepisów obowiązującego porządku prawnego lub postanowień umowy spółki. Może się ono przejawiać zarówno w działaniu, jak i w zaniechaniu. Warto zaznaczyć, że pojęcie „sprzeczności z prawem” powinno być rozumiane w sposób precyzyjny i zawężony. Nie należy go traktować na równi z klasycznym pojęciem bezprawności, które obejmuje nie tylko naruszenia przepisów prawa, ale także działania sprzeczne z ogólnie przyjętymi normami społecznymi¹⁰.

Kolejnym kluczowym elementem dla powstania obowiązku spełnienia świadczenia odszkodowawczego jest wystąpienie szkody. Jest ono źródłem odpowiedzialności kontraktowej. Pojęcie szkody nie zostało zdefiniowane przez ustawodawcę. Za szkodę należy uznać uszczerbek w dobrach lub interesach danej osoby, którego doznał poszkodowany wbrew swojej woli. Wyraża się ono w różnicy pomiędzy stanem dóbr a interesów, który zaistniał w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązku. Odpowiedzialność ta obejmuje zarówno wyrządzoną spółce szkodę, jak i utracone przez spółkę korzyści¹¹. W tym przypadku spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jawi się nam jako podmiot poszkodowany i to ona ma uprawnienia do dochodzenia swoich roszczeń z tytułu wynikłej szkody¹². Z racji tego, że zarząd jest organem reprezentującym, to właśnie jego zadaniem będzie dochodzenie roszczeń powstałych z tytułu szkody. Jednakże gdyby do naruszenia doszło z winy zarządu, kompetentnym organem do wyegzekwowania roszczeń staje się rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany przez zgromadzenie wspólników zgodnie z art. 210 § 1 k.s.h. Głównym zadaniem rady nadzorczej jest pełnienie stałego nadzoru nad działalnością

¹⁰ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 września 2022 r., sygn. akt V AGa 407/22, LEX nr 3439532.

¹¹ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 listopada 2020 r., LEX nr 3150096.

¹² J. Zawarska, *Wybrane źródła odpowiedzialności cywilnej członków zarządów spółek kapitałowych*, „Wiadomości Ubezpieczeniowe” 2009, nr 4, s. 171–172.

spółki, jednakże w tej sytuacji staje się ona reprezentantem spółki w sporze z danym członkiem zarządu. Jeśli w danej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością nie mamy do czynienia z radą nadzorczą, to osobą reprezentującą spółkę w konflikcie może być pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. Niezależnie od tych uprawnień w polskim porządku prawnym mamy do czynienia z instytucją *actio pro socio*, o której mowa w art. 295 § 1 k.s.h. Pozwala ona na wystąpienie z roszczeniami każdemu wspólnikowi w imieniu spółki. Jest to możliwe, gdy spółka nie podejmie działań w celu dochodzenia swoich praw w terminie roku od ujawnienia czynu wyrządzającego szkodę.

Kolejną przesłanką, nie mniej ważną niż wymienione wyżej, jest wystąpienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązku a szkodą. Na gruncie Kodeksu cywilnego¹³ obowiązuje normalna (adekwatna) teoria związku przyczynowego. Zgodnie bowiem z treścią art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do naprawienia szkody ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa swego działania lub zaniechania. Za „normalne następstwa” należy zaś uznać te, których prawdopodobieństwo zaistnienia zwiększa się każdorazowo wraz z pojawieniem się innego zdarzenia. Można je rozumieć jako typowe lub oczekiwane w zwykłej kolei rzeczy zdarzenia, czyli takie, które nie są rezultatem jakiegoś wyjątkowego zbiegu okoliczności¹⁴. Co więcej, zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia istnienia adekwatnego związku przyczynowego spoczywa na poszkodowanym – czyli w tym przypadku na spółce.

Nie można również zapomnieć o tym, że aby działanie lub zaniechanie członka władz spółki mogło stanowić podstawę odpowiedzialności,

¹³ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.), dalej: k.c.

¹⁴ T. Sójka, *Związek przyczynowy jako przesłanka odpowiedzialności spółki publicznej za naruszenie obowiązków informacyjnych*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2007, nr 2, s. 117.

musi być ono zawinione. Kluczowym pojęciem jest tutaj wina. Na gruncie prawa cywilnego wina to zarzucalność, rozumiana jako możliwość postawienia sprawy zarzutu z tytułu nieprawidłowego zachowania na podstawie oceny jego stanu psychicznego i istniejących norm zachowania. Żeby przypisać komuś winę, w pierwszej kolejności trzeba ustalić, że dana osoba zachowała się w sposób obiektywnie nieprawidłowy, tj. że naruszyła normy zachowania. Dopiero w takim przypadku można następnie badać, czy była ona w takim stanie psychofizycznym, że można postawić jej zarzut, że zachowała się w określony sposób, choć powinna była i mogła zachować się inaczej. Oznacza to, że podmioty określone w art. 293 § 1 k.s.h. muszą wykazać w toku procesu, iż winy nie ponoszą z racji obecności domniemania winy. Wykazanie braku winy polega na udowodnieniu, iż członek zarządu dołożył należytej staranności przy wykonywaniu swych obowiązków. Celem spółki jest dążenie do uzyskania zysków, dlatego obowiązkiem członka zarządu jest dążenie do tego w sposób zawodowo staranny¹⁵. Trzeba pamiętać, że członkowie zarządu nie są jedynymi podmiotami na gruncie art. 293 § 1 k.s.h., którzy mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności kontraktowej. W artykule wskazano funkcjonariuszy spółki¹⁶, do których mogą być kierowane roszczenia odszkodowawcze. Jest to ścisły i zamknięty krąg podmiotów. Są nimi wspomniani wyżej członkowie zarządu, członkowie rady nadzorczej, członkowie komisji rewizyjnej oraz likwidatorzy.

Przepisy wprowadzające odpowiedzialność za działanie lub zaniechanie na szkodę spółki należy uznać za *ius cogens* w tym sensie, iż nie mogą one zostać wyłączone lub ograniczone na podstawie umowy spółki lub umowy z członkiem zarządu. Co istotne, umowa spółki

¹⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 września 2022 r., sygn. akt V Aga 407/22, LEX nr 3439532.

¹⁶ R. Szyszko, *Grupa spółek. Zmiany towarzyszące (corporate governance, business judgment rule)*. Komentarz, Warszawa 2023, Legalis, wyd. 1, art. 293.

może skonkretyzować sytuacje, w których członek zarządu będzie ponosił odpowiedzialność, poprzez dookreślenie jego obowiązków. Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 293 § 1 k.s.h. członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz likwidator ponoszą nie tylko odpowiedzialność za działanie lub zaniechanie sprzeczne z literą prawa, ale również w sytuacji stawianych im konkretnych wymogów zawartych w umowie spółki. Tutaj warto też zaznaczyć, że sprzeczność z prawem nie odnosi się tylko do sprzeczności na gruncie Kodeksu spółek handlowych, ale ma zastosowanie także do obowiązującego nas porządku prawnego.

3. Zasada biznesowej oceny sytuacji

Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego zasady biznesowej oceny sytuacji (*business judgement rule*) przynosiło nowe możliwości dla spółek kapitałowych. Zasada ta, wywodząca się z systemu *common law*, jest kluczowym elementem regulacji odpowiedzialności osób zarządzających spółką kapitałową. Stanowi zasadniczy mechanizm równoważący zakres indemnizacji i zwolnienia z odpowiedzialności¹⁷. Umożliwia wyłączenie odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną spółce, jeśli decyzje organów – choć po fakcie ocenione jako błędne – były podejmowane w granicach uzasadnionego ryzyka i na podstawie rzetelnych informacji, analiz i opinii dostępnych w momencie podejmowania działań. Dzięki zastosowaniu tej zasady członkowie zarządu mogą działać w sposób bardziej swobodny, co jest szczególnie istotne w dynamicznych warunkach rynkowych, gdzie nie każda decyzja przynosi natychmiastowy i przewidywalny rezultat. *Business judgement rule* chroni zarządzających przed sankcjami za decyzje, które – choć podejmowane z należytą sta-

¹⁷ K. Węgliński, *Geneza oraz pojęcie zasady biznesowej oceny sytuacji*, „International Journal of Legal Studies” 2020, nr 8, s. 1–3.

rannością – mogły okazać się nieopłacalne. Zasada ta stwarza członkom organów tzw. bezpieczną przystań (ang. *safe harbour*)¹⁸.

Przy literalnej interpretacji art. 293 § 3 k.s.h. wyłaniają się nieodokreślone zagadnienia, które są kluczowe dla możliwości zwolnienia z odpowiedzialności na podstawie zasady biznesowej oceny ryzyka. Pierwszym pojęciem nieostrym, nad którym warto się pochylić, jest staranność wynikająca z zawodowego charakteru działalności. Warunkiem zwolnienia się z odpowiedzialności cywilnoprawnej na podstawie zasady *business judgement rule* będzie ustalenie, czy funkcjonariusze spółki przy podejmowaniu decyzji biznesowej przestrzegali wspomnianego standardu staranności. Ów standard i zakres zastosowania wspomnianej wyżej zasady w danych okolicznościach będą oceniane indywidualnie, z uwzględnieniem szczególnych okoliczności¹⁹. Miernik staranności wiąże się z wymaganiami stawianymi podmiotom wymienionym w art. 293 § 1 k.s.h., a dotyczącymi znajomości przepisów prawa, zasad funkcjonowania spółki, swoich praw i obowiązków, zasad wykonywania powierzonych funkcji, zasad zarządzania zasobami ludzkimi, a także starannością i uczciwością²⁰. Oceniany jest z uwzględnieniem profesjonalnego, zawodowego charakteru działalności. Wydaje się oczywiste, że decyzje podejmowane przez członków zarządu mogą być oparte na analizie, opiniach i informacjach przekazywanych im przez podległych pracowników lub przez podmioty zewnętrzne. Jednakże samo powierzenie danego problemu osobie zajmującej się zawodowo określoną kwestią nie równa się dochowaniu należytej staranności. Nie jest możliwe także przerzucenie odpowiedzialności spoczywającej na członkach zarządu na

¹⁸ A. Czarnecka, *Zasada biznesowej oceny sytuacji (business judgment rule) a badanie due diligence w transakcji M&A*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2024, nr 4, s. 22–29.

¹⁹ M. Żaba, *Art. 293*, [w:] P. Piniór, J.A. Strzępka (red.), *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Warszawa 2024, Legalis.

²⁰ A. Kidyba, *Art. 293*, [w:] M. Dumkiewicz, A. Kidyba (red.), *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych*, LEX 2024.

osoby im podległe²¹. Staranność zawodowa, o której mowa w art. 293 § 1 k.s.h., nie może być porównywana do staranności nieprofesjonalisty. Zgodnie z art. 355 § k.c. przedsiębiorca ma obowiązek wykazywać staranność typową dla specjalisty, czyli osoby zawodowo zajmującej się daną działalnością gospodarczą. Takim osobom stawiane są surowsze wymagania z racji tego, że trudnią się danym rodzajem działalności w sposób ciągły, w oparciu o określoną wiedzę oraz kwalifikacje²². Jest to oczywiste, że od takich osób oczekujemy skrupulatności, zaangażowania, odpowiednich umiejętności i kompetencji. Dlatego też możemy powiedzieć, że na podstawie art. 293 § 3 k.s.h. od członka zarządu wymaga się większej staranności niż od przeciętnego uczestnika obrotu gospodarczego²³.

Kolejnym pojęciem istotnym w świetle zasady biznesowej oceny sytuacji jest lojalność. Możemy ją zdefiniować jako nakaz powstrzymania się od wszelkich działań sprzecznych z interesem spółki. Niezależnie od zasady *business judgement rule* należyta staranność oraz lojalność stanowią obowiązki członków zarządu zgodnie z art. 209¹ § 1 k.s.h. Obowiązek lojalności nakazuje działanie w interesie spółki w sposób przyczyniający się do jak największego rozwoju i maksymalizacji zysków. Z uwagi na relację opartą na zaufaniu członek zarządu powinien dążyć do realizacji potencjalnych korzyści dla spółki. Lojalność oznacza także, że działania członka zarządu muszą być skoncentrowane na dobru spółki, bez faworyzowania interesów pojedynczych wspólników²⁴. Elementami, które składają się na pojęcie lojalności, są powstrzymanie

²¹ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 marca 2014 r., sygn. akt V ACa 781/13, LEX nr 1448539.

²² Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 listopada 2017 r., sygn. akt I ACa 697/17, LEX nr 2461450; por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 marca 2016 r., sygn. akt I ACa 975/15, LEX nr 2016301.

²³ A. Kidyba, op. cit.

²⁴ P. Piniór, *Art. 209¹*, [w:] P. Piniór, J.A. Strzępka (red.), *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Warszawa 2024, Legalis.

się od działania w przypadku konfliktu interesów, działanie w granicach kompetencji, zakaz nadużywania stanowiska oraz szeroko rozumiany zaraz konkurencji.

Po omówieniu zasad należytej staranności i lojalności w świetle *business judgement rule* konieczne jest zrozumienie, w jakich przypadkach działania podejmowane przez krąg podmiotów wymienionych w art. 293 § 3 k.s.h. mogą zostać uznane za przekraczające granice akceptowalnego ryzyka. Ustawodawca nie wprowadził pojęcia ryzyka gospodarczego, uznając, że jest ono zmienne w zależności od specyfiki danej sprawy oraz charakterystyki samej spółki. Jednakże za działanie w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego należy uznać m.in. działanie na podstawie informacji, analiz i opinii. W uproszczeniu, można powiedzieć, że podjęcie decyzji przez funkcjonariuszy spółki powinno odbywać się w ramach poddania krytycznej ocenie uzyskanych informacji oraz analiz. W warunkach gospodarki rynkowej podejmowanie ryzyka biznesowego jest immamentnym elementem efektywnego prowadzenia działalności gospodarczej. Wyznaczenie granic ryzyka gospodarczego ma na celu ochronę interesów spółki, przy jednoczesnym umożliwieniu zarządzającym podejmowania decyzji strategicznych bez obawy przed nadmiernym rygorem odpowiedzialności. To, czy członkowie organu spółki działali w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, należy oceniać na moment podejmowania decyzji biznesowej. Odrzucona została zatem koncepcja perspektywy *ex post* – taka ocena nie umożliwiałaby odzwierciedlenia rzeczywistych warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Ustawodawca wyszedł z założenia, że członkowie organów spółki powinni móc uwolnić się od odpowiedzialności za uszczerbek ekonomiczny poniesiony przez spółkę w rezultacie błędnych decyzji organów, jeżeli sam proces podjęcia takich decyzji został przeprowadzony prawidłowo. W procesie decyzyjnym uwzględnia się to, czy członkowie organów zarządzających dochowali miernika należytej staranności, wynikającego z zawodowego charakteru ich działalności, oraz czy ich decyzje były zgodne z obowiązkiem lojalności.

Reasumując, istotą zasady biznesowej oceny sytuacji jest zwolnienie członków organów od odpowiedzialności za skutki podjętych przez nich decyzji gospodarczych, które *ex post* okazały się błędne i szkodliwe dla spółki²⁵. Jest to możliwe, jeżeli przy ich podejmowaniu zarządcy przestrzegali standardów należytej staranności wynikającej z profesjonalnego charakteru ich działalności oraz obowiązku lojalności wobec spółki, działając w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego i opierając się na dostępnych informacjach, analizach dotyczących ryzyka i opiniach niezbędnych do podjęcia przemyślanej decyzji. Powinni oni również kierować się przy tym racjonalnie pojmowanym interesem spółki. Dzięki temu podmioty określone w art. 293 § 3 k.s.h. mogą koncentrować się na długoterminowym rozwoju i wzroście wartości spółki, wiedząc, że ich odpowiedzialność będzie oceniana w świetle racjonalności i zgodności z przyjętymi standardami staranności zawodowej oraz obowiązkiem lojalności. Zasada ta jest zatem kluczowa dla stabilności zarządczej spółek kapitałowych i równoważy konieczność podejmowania ryzyka z ochroną interesów spółki.

4. Podsumowanie

Ujęcie w ramy ustawowe zasady biznesowej oceny sytuacji i jej bezpośrednie uregulowanie wobec spółek kapitałowych było spowodowane dostrzeżeniem przez ustawodawcę konieczności wprowadzenia szczegółowych przepisów dotyczących granic ryzyka gospodarczego oraz odpowiedzialności podmiotów decyzyjnych²⁶.

²⁵ P. Błaszczyk, *Koncepcja „biznesowej oceny sytuacji” na tle prawa polskiego (uwagi de lege lata i de lege ferenda)*, „Państwo i Prawo” 2012, nr 3, s. 75.

²⁶ K. Świeca, *Granice dopuszczalnego ryzyka gospodarczego wyznaczonego zasadą business judgment rule w świetle oceny znamion przestępstwa niegospodarności*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio G. Ius” 2023, nr 1, s. 189–201.

Celem tej zasady jest umożliwienie członkom organów decyzyjnych wyjścia naprzeciw współczesnym wyzwaniom i dostarczenie im konkretnych narzędzi ułatwiających podejmowanie decyzji ważnych dla rozwoju przedsiębiorstwa. Ma to przede wszystkim zachęcić członków organów do podejmowania uzasadnionego ryzyka i zapewnić im ochronę. Jest to kluczowe w czasach, gdy wszechobecne są innowacyjne rozwiązania, które mogą decydować o utrzymaniu firmy na rynku, ponieważ mają wpływ na jej konkurencyjność. Niewątpliwie wprowadzenie tej zasady może stanowić impuls do bardziej ryzykownych, ale racjonalnych decyzji, które w efekcie mogą mieć bezpośrednie przełożenie na rozwój przedsiębiorstwa. Istotnym faktem w omawianej zasadzie jest to, że oceniamy decyzje nie przez pryzmat rezultatów, lecz samego procesu decyzyjnego zarządzających, przy uwzględnieniu towarzyszących mu okoliczności. Problemem, który wysuwa się na pierwszy plan po powyższych rozważaniach, jest nieostrość pojęć wyrażonych w tej zasadzie, takich jak należyta staranność, lojalność czy ryzyko gospodarcze. Z jednej strony jest to zabieg konieczny, aby uwzględnić każdą sytuację i indywidualnie rozważać okoliczności towarzyszące podjęciu danej decyzji, z drugiej zaś pojęcia te budzą rozbieżności w doktrynie oraz orzecznictwie²⁷.

Jednakże sam projekt nowelizacji w zakresie wprowadzenia zasady biznesowej oceny ryzyka jest w większości oceniany pozytywnie. Sąd Najwyższy również zajął stanowisko w tej sprawie. W swoich uwagach do rządowego projektu ustawy z dnia 27 września 2021 roku podkreślił potrzebę wprowadzenia regulacji dotyczących standardów oceny postępowania członków organów spółki poprzez inkorporowanie dwóch autonomicznych standardów oceny – lojalności i staranności – wprost do zasady biznesowej oceny sytuacji²⁸.

²⁷ B. Kucharski, *Business judgement rule – kwestia bezprawności czy winy*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2023, nr 10, s. 51–56.

²⁸ Uwagi Sądu Najwyższego do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych, Warszawa, 27 września 2021 r.